

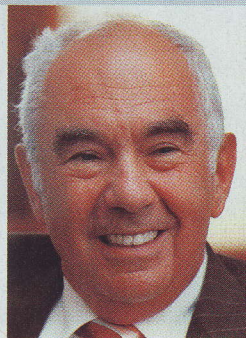
Ki kell lépni a komfortzónából!

Fontos összetevője a gazdasági növekedésnek a technológiai fejlődés. Nincs okunk azt feltételezni, hogy az úgynevezett STEM (vagyis tudományos, technológiai, mérnöki és matematikai) ismeretekkel kapcsolatos mutatószámok a jövőben kevésbé lesznek fontosak a gazdasági növekedés előrejelzésében. A 35 európai ország 41 munkaadói szövetségeit tömörítő szervezet, a BUSINESSEUROPE tagjai egy nemrég elkészült felmérésben éppen a STEM-ismeretekkel rendelkező, szakképzett munkaerő hiányát nevezik meg az egyik tényezőként, ami a következő években a gazdasági növekedés legnagyobb gátja lehet.

Igaz ugyan, hogy a különböző természettudományos és műszaki szakokon diplomázottak száma nominálisan nőtt az Európai Unióban a 2008-cal zárult tíz év alatt (1999-ben 630 ezer, míg 2008-ban 916 ezer fő), ugyanakkor az összes diplomához képest az arányuk jelentős mértékben csökkent (1999-ben 24,8 százalék, míg 2005-ben már csupán 22,7 százalék volt ez az arány). A demográfiai folyamatok szintén gondokat okoznak ezekben a szakmákban. Így például Európa-szerte magas a nyugdíjazás előtt álló, a felsőoktatásban és a PhD képzésben fizikát oktatók száma. Ez megfelelő utánpótlás hiányában oda vezet, hogy a munkaerőpiacon komoly hiány lesz a jövőben az ilyen képzésben részesített szakemberekből.

SZERKEZETI PROBLÉMÁK

A természettudományos és műszaki területeken képzett munkaerőből hiány van, miközben a munkanélküliségi mutatók magasak. Ez azt jelzi, hogy komoly szerkezeti problémák vannak az európai munkaerőpiacon. Belgiumban például különösen súlyos a mérnökhiány, annak ellenére, hogy az országban évente közel 2 ezer mérnök diplomázik. A betöltetlen mérnöki állások száma 2009-ben elérte a 2500-at. Ráadásul az USG munkaerő-közvetítő cég felmérése szerint az európai cégek emberi erőforrás igazgatóinak háromnegyede arra számít, hogy a helyzet az elkövetkező években még rosszabb lesz. Amellett, hogy a saját nevelésű tehetségekből csekély az utánpótlás, még az is gondot okoz, hogy jelenleg Európa nem vonzó célpont a világ más részeiről érkező, magasan képzett – köztük a természet- és mérnöki tudományos diplomával rendelkező – munkavállalók szemében.

Jürgen R. Thumann és Futó Péter az európai hiányszakmákról

Az üzleti élet számára kulcsfontosságú a magas színvonalú, releváns tartalmú STEM oktatás közkiadásokból történő magas részesedése. Az Egyesült Királyságban például a vállalkozások 52 százaléka szerint a kormánynek mindenképpen meg kell őriznie ezen képzések finanszírozási szintjét az egyetemen. A nemzeti kormányoktól elvárt intézkedések listája a következőket tartalmazza: nagyobb erőforrások rendelkezésre bocsátása a STEM területek oktatására, e tudományterületek vonzóbbá tétele a fiatalok számára a képzés színvonalának és relevanciájának javításával, a vállalkozások és az oktatási intézmények közötti együttműködés feltételeinek biztosítása, valamint az Euró-

pán kívülről érkező, STEM-szakértelemmel rendelkező dolgozók beáramlásának ösztönzése. Mindezeket túl az uniós szintű együttműködésekben rejlő lehetőségeket is jobban ki lehetne aknázni.

ELHÚZÓ VERSENYTÁRSÁK

Európa fő versenytársai ezen ismereteket prioritásként kezelik. Jól mutatja ezt az Egyesült Államok 100 milliárdos állami csomagja is, amelynek döntő részét a STEM-mel kapcsolatos K+F-re és oktatásra fordítják. A GDP tudományos kutatásra és képzésre fordított aránya pedig az olyan országokban, mint Japán vagy Dél-Korea, számottevően meghaladja az Európai Unió hasonló mutatóit.

A fejlődő országok is egyre komolyabb versenyt támasztanak Európával szemben. Részesedésük a csúcstechnológiás termékek exportjában lenyűgöző mértékben nőtt az utóbbi húsz év során. Sikerük nem csupán annak köszönhető, hogy több forrás jut az oktatásra és egyéb, a növekedés szempontjából különösen ígéretes területre. Szélesebb körű szakpolitikai intézkedések is szükségesek mindehhez. Az európai döntéshozók késve ismerték fel a természettudományos és műszaki ismeretekkel rendelkező munkavállalók számában mutatkozó hiányt és ezek következményeit, emiatt pedig a probléma kezelése is megkésett. Jelenleg Európa abban a kényelmes hitben ringatja magát, hogy megfelelően teljesít. Itt az ideje kilépni a komfortzónából, és új megoldásokat keresni a STEM-ismeretekkel rendelkező, szakképzett munkaerő utánpótlásának javítása érdekében. ●

Jürgen R. Thumann a BUSINESSEUROPE elnöke, Futó Péter a szervezet alelnöke, az MGYOSZ elnöke